

Vana-Võromaa Muuseumide 2024. a tegevuse aruanne

vastavalt Vana-Võromaa Muuseumide arengukavale aastateks 2024-2028

Tabel 1. Olulisemad näitajad muuseumide tööst 2024. aastal

	Karilatsi VM	Mõniste TM	Vana-Võromaa Kultuurikoda	Kreutzwaldi MM	Kokku
Museaalide arv	35 257	13 814	60 237	11 836	121 144
Töötajate arv	4	4	6	5	19
Tulud: tasulised teenused	29 096	11 331	18 557	6 199	65 183
Toetused projektidest (KULKA, RKK, Muinsuskaitseamet)	2165	2 190	20 200**	0	40 524
	16 069*				
Kulud					
tööjõud	123 776	98 594	162 785	130 215	515 369
muud kulud	48 712	67 360	106 945	35 490	258 507
kokku	172 488	165 954	269 730	165 706	773 877
Külastajaid (kassasüsteemi alusel)	7 657	1 512	6 579	7 068	22 816
Külastajaid (hinnanguline)***	7 873	3 100	6 879	7 300	25 152
Haridusprogrammides osalejaid (kassasüsteemi alusel)	1425	634	2 792	603	
Publikatsioonide arv	0	0	1	0	1
Avatud päevi aastas	300	304	253	253	

* Karilatsi ja Mõniste ühisprojektid: Võru keele laagrid, päranduskuste taaselustamine, tsõõriplatsid

** Näitused Vana-Võromaa Kultuurikoja galeriis

*** Lisatud muuseumi alal toimunud etenduste, ürituste, festivalide jms ajal muuseumipiletita (tasuta) külastajad

E-1. Oleme üle-eestiliselt tuntud turismisihtkoht.

T-1.1. Muuseumide tegevuse aktiivne turundamine.

Tegevuse täpsustus:

Ühtseid turunduspõhimõtteid ei ole kokku lepitud ja kõikide muuseumide ülest plaani pole. Põhjuseks on asjaolu, et muuseumiosakonnal puudub turundusalast kompetentsi omav töötaja. Samas on muuseumiosakond püüdnud seda puudujääki korvata muuseumi tutvustavate artiklite ja ühisreklaamide avaldamise erinevates meediaväljaannetes:

- „Muuseumiteekond läbi Vana-Võromaa“. Õpetajate Leht, 30. jaanuar 2024.
- „Suvi Võromaa roheluses“. Õpetajate Leht, märts 2024.
- „Elamusi täis Vana-Võromaa muuseumid“. Õpetajate Leht, september 2024.
- „Vana-Võromaa Muuseumid said audiogiidid“ Uma Leht.

- Nelja muuseumi ühisreklaamid ajalehtedes „Eesti Ekspress“, „Õhtuleht“, „Postimees“, „Narvskaja Gazeta“, Õpetajate Leht.
- Nelja muuseumi ühised valgusreklaamid Tornimäe ja Maakleri ärikvartalites Tallinnas.

Muuseumiosakonna esindus oli väljas ERMis toimunud haridusmessil, Seto Kuningriigi päevadel, Sibulateel ja Uma Pidol. Igakuiselt ilmus Vana-Võromaa muuseumide uudiskiri, kus tutvustati eeloleva kuu olulisemaid sündmusi meie muuseumides.

Lisaks ühisturundusele tegelesid kõik muuseumid ka eraldi aktiivselt oma tegevuste tutvustamisega. Peamisteks turunduskanaliteks olid sotsiaalmeedia (FB, Instagramm), muuseumide kodulehed, portaaliid Kultuurikava, Kultuuriaken, Põlvamaa kultuurikalender, Põlvamaa, Visit Estonia, Puhka Eestis, EKM ühingu veebileht ning Mehkamaa infoleht, Võru Linna Leht ja Võromaa Teataja, Lõuna-Eesti Postimees ja Sirp.

Erinevates meediakanalites leidsid aktiivset turundamist Vana-Võromaa Kultuurikoja ja galeriis toimunud näitused, samuti Mõniste Talurahvamuuseumi tegemised.¹

Turunduslikke eesmärgi kannavad Mõniste Talurahvamuuseumi poolt koostatud ja Ööbikuorgu paigaldatud muuseumi infotahvel, uuendatud infotahvel Metsavenna talu poe juures ning muuseumi peahoones avatud turismiinfopunkt.

Kõikidesse muuseumidesse paigaldati muuseumide kiirendi rahastusel koostatud audiogiidid, mis võimaldavad külastajatel isiklikku nutiseadet kasutades saada personaalset giiditeenust nii eesti-, võro- kui inglise keeles. Mõniste ja Karilatsi muuseumides lisaks ka läti keeles. Reklaamtrükistena lisandusid Mõniste ja Karilatsi muuseumide suvesündmusi tutvustavad postkaardid, esmatrükina ilmus Mõniste muuseumi infovoldik (4 keeles).

Karilatsi Vabaõhumuuseumist Maris Veski ja Mõniste Talurahvamuuseumist Airi Rüütli osalesid muuseumide välisturu võimekuse arenguprogrammis.

T-1.2. Võimalike koostööpartneritega koostöö sõlmimine ja hoidmine.

Tegevuse täpsustus:

Kõikidel Vana-Võromaa Muuseumidel jätkusid koostöösuhted paljude piirkonnas tegutsevate kultuuriasutuste, seltside, haridusasutuste ja ettevõtetega. Olemasolevaid suhteid hoitakse ning võimalusel luuakse juurde uusi,

- Vana-Võromaa Kultuurikoja uus koostööpartner on OÜ Kultuurireisid. Koostöö toimus ka pensionäride päevakeskustega (Haabersti, Põlva). Tihenes koostöö koolide- ja lasteaedadega. Esmakordselt külastasid 2024. aastal kultuurikoda lapsed Lusti ja Kanepi lasteaedadest ning õpilased Tartu Raatuse Koolist, Põlva Koolist ja Põlva Kooli Ahja majast.
- Mõniste Talurahvamuuseumi uuteks suhtluspartneriteks on Tallinna Ülikool, Karula Naisselts, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool.

¹ Vt. lisa 1.

- Karilatsi Vabaõhumuuseum panustas koostööle lähedal tegutsevate talunikega. Nii leiti koostöövõimalused Einari Kogeri ja ka Kirsi Ponitaluga, kes pakuvad muuseumis lastegruppidele hobustega sõitmise võimalust. Headeks koostööpartneriteks on veel Põlva Arenduskeskus (iga aastased ökofestivalid), Teatri- ja filmiinimesed (Miksteater, Martti Helde, Kalev Smidt jt) ning kohalikud väiketootjad, kelle tooted on ka muuseumipoes müügil.
- Kreutzwaldi muuseumi uuteks koostööpartneriteks on Keeni Põhikool, Saue Kool, Ahja Põhikool, Tilsa Põhikool

T-1.3. Giididele muuseumide tutvustusürituste korraldamine.

Tegevuse täpsustus:

2023. aastal tegid Vana-Võromaa Muuseumides ringkäigu EASi Visit Estonia strateegilise arenduse arendusseminaril osalejad (sealhulgas ka giidid). Nende eesmärgiks oli tutvuda siinsete muuseumidega ja leida võimalusi nende turundamiseks giidide vahendusel välituristidele. Paraku jäi see vaid ühekordseks ürituseks ja turismifirmade poolt pakutavaid giidituure sellele ei järgnenud.

T-1.4. Turismimessidel osalemine, reklaami materjalid (voldikud, infotahvlid jms).

Tegevuse täpsustus:

Suurematel turismimessidel Vana-Võromaa muuseumide esindused ei osalenud, mille põhjuseks olid meie muuseumide jaoks liiga kõrged messitasud.

Augustikuisel haridusmessil ERMis osalesid muuseumiosakonna juhataja ja Vana-Võromaa Kultuurikoja esindus. Haridustöötajatele tutvustati muuseumides läbiviidavaid haridusprogramme ja jagati flaierid.

T-1.5. Üsikkülastajatele ja kogukonna gruppidele elamuslike programmide väljatöötamine.

Tegevuse täpsustus:

Vana-Võromaa Muuseumid pakkusid nii täiskasvanutele kui lasteaia- ja kooligruppidele elamuslike haridusprogramme.

T-1.6. Digi- jt tehniliste lahenduste kasutusele võtmine ning materjalide väljatöötamine.

Tegevuse täpsustus:

Kõikides neljas Vana-Võromaa muuseumis võeti kasutusele audiogiidid, linnamuuseumides kolme keelsetena (eesti, võro ja inglise), kuid Karilatsis ja Mõnistes lisandus neljanda keelena ka läti keel. Audiogiidid on ruutkoodidega aktiveeritavad külastaja isiklikus nutiseadmes.

Kõik muuseumid võtsid kasutusele Eesti muuseumide veebivärava uue versiooni MuIS 2.0 Veebivärv võimaldab kõigil huvilistel tutvuda muuseumide infosüsteemiga MuIS liitunud muuseumide kogudega. Vana-Võromaa Muuseumide koguhoidjad osalesid 13 MuIS 2.0 koolitusel Või MuiSi kasutaja infopäeval.

T-1.7. Muuseumide ajalooliste hoonete heas korras hoidmine.

Tegevuse täpsustus:

Jätkuvalt on olulisel kohal olnud muuseumihoonete heas korras hoidmine. Vana-Võromaa Kultuurikoja hoonet haldab ERKAs. Teiste muuseumihoonete korrashoiu eest vastutab Võru Instituut. Vaatamata nappidele eelarvevahenditele suudeti aasta jooksul ära teha terve rida olulisi töid. Muuseumides olevate hoidlate olukorda parandati Muinsuskaitseameti toel. Nii hangiti sisekliima hoidmiseks ja kahjustuste tekkimise vältimiseks fondihoidatesse vajalikud vahendid niiskusekogujate, niisutite ning loggerite näol. Hoidlate aknad kaeti UV- kaitse kiledega.

Muuseumides tehti 2024. aastal järgmisi töid:

Mõniste Talurahvamuuseumis

- vahetati välja rehielamu ja sauna rookatused;
- välja vahetati sutsusauna lava;
- kuuris puhastati vahelae pealne selle alla vajumist põhjustanud liigsetest esemetest ja tõsteti tagasi õigele kõrgusele. Samas ruumis asunud veoratas paigaldati endisele asukohale;
- likvideeriti muuseumi alal olnud prügila ning vabanenud kohale rajati põllumaa, kuhu külvati lina ja kanep;
- muuseumi alalt võeti maha kolm tormiohtlikku kaske ja üks kuusk;
- püüti parandada valvesüsteemi seadmeid, kuid töö käigus selgus, et need vajavad uuemate ja töökindlamate vastu väljavahetamist;
- Muuseumide kiirendi projektist saadud rahadega rajati kiige- ehk tsõõriplats.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis

- Ehitati Kreutzwaldi elumajale uus trepp;
- uuendati soojasõlm;
- aeda ehitati murutraktori ja aiatööriistade hoidmiseks kuur.

Vana-Võromaa Kultuurikoja

- hoidlaruumides ja fuajees vahetati välja 23 radiaatorit;
- fotofondi ruumi paigaldati õhksoojuspump-jahutusseade;

Karilatsi Vabaõhumuuseum

Kuna vabaõhumuuseumi hooned paiknevad 5 hektarilisel maa-alal, siis pole võimalik piirduda üksnes hoonete korrastamisega, vaid muuseumi kui terviku korrashoidmine nõuab erinevate hooldustööde tegemist. Suuremaid remonditöid hoonetes 2024. aastal ei toimunud. Aasta lõpul saabus aga Kultuuriministeeriumist teade remondifondist raha eraldamise kohta nelja muuseumihoone laastukatuste väljavahetamiseks. Töödega alustatakse 2025. aasta kevadel.

Väiksemate töödena remonditi oma jõududega Rahvamaja potikikivi ahju sein, parandati vankrikuuri sokkel ja koolimaja esiuks.

T-1.8 Karilatsi muuseumi rahvamaja remontimine

Tegevuse täpsustus:

Tööde tegemiseks puuduvad rahalised ressursid.

T-1.9. Muuseumide töötajate töötingimuste parandamine.

Tegevuse täpsustus:

Mõniste Talurahvamuuseumis

- remonditi peamajas asuva tualettruum;
- muuseumi teise korruse ruumidesse hangiti kahele reguleeritava kõrgusega töölaud.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis

- remonditi aedniku puhkeruum.
- ühele töötajale uus töötool

Vana-Võromaa Kultuurikoja

- Hangiti kahele töötajale uued töötoolid.

Karilatsi Vabaõhumuuseumis

- hangiti vajalik kogus küttepuid.

E-2. Põhjalikud esinduslikud kogud on korras, täienemas ja teaduslikus kasutuses.T-2.1. Lepitakse kokku lähiajaloo kogumise teemad ja põhimõtted.

Tegevuse täpsustus:

Kogumistöö toimus 2015. a kinnitatud (VI muuseumiosakonna juhataja käskkiri nr 3-m, 27.03.2015) muuseumikogude korralduse- ja kogumispõhimõtted järgi. 2022. a alustati nende ülevaatamist ning Kultuuriministeeriumist pidid 2023. aasta jooksul tulema sellekohased täpsemad juhised. Kuna neid ei tulnud, siis on antud teema jätkuvalt pausi.

T-2.2. Museaalide korrastamine ja vastavalt vajadusele konserveerimine.

Tabel 2. Töö kogude ja museaalidega

	Karilatsi VM	Mõniste TM	Vana-Võromaa Kultuurikoda	Kreutzwaldi MM	Kokku
Museaalide arv	35 257	13 814	60 237	11 836	121 144
Eksponeeritud museaalide arv	Püsinäitusel 2 343 Ajutisel näitusel 667	684	1 253	1 468	5748
Kirjeldatud museaalide arv	35 148	9 426	60 225/31 343	11 836	
Digikujutisega museaalide arv	25 773	11 824	35 653	11 836	
Vastuvõtt põhikogusse	80	9	160	166	415
Vastuvõtt abikogusse	15	0	34	2	51
Inventuurid	Ajakirjandus 6 753 Fotokogu 11 470	Arhiivikogu 2 249 Väärismetalli kogu 147 Relvakogu 6	3 853	Ajalooliste esemete kogu 698	
Digihooldla toimingute arv	Lisatud 5 988 faili	482	4 453	1641	

I taseme kirjelduste lisatud arv	0	0	2 729	166	
Uurijate teenindamine	21	15	155	95	286

Kõikides muuseumides korrastati ja puhastati museaale jooksvalt, vastavalt vajadusele. Lisaks tuulutati tekstiile. Karilatsi muuseumis hooldati ja koristati pidevalt 15 ajaloolist ekspositsioonihoonet ning korrastati 15 tulmena muuseumikogudesse jõudnud või näitusele eksponeerimiseks välja pandud eset. Mõniste muuseumis konserveeriti nii eksponeerimisel olevaid kui avahoidlates olevaid kahjustunud puitsemeid, näiteks loogapainik.

Riikliku tellimuse raames korrastati ja digitaliseeriti Konserveerimis- ja Digiteerimiskeskuses Kanut järgmisi museaale:

- Vana-Võrumaa Kultuurikojust konserveeriti 5 museaali ja digiteeriti 8 suuremõõtmelist museaali;
- Mõniste Talurahvamuuseumist konserveeriti 10 museaali ja digiteeriti 2 museaali.
- Kreutzwaldi muuseumist konserveeriti 3 museaali

Kõrgem Kunstikool Pallas konserveerimise ja restaureerimise eriala õpilased korrastasid õppetöö käigus Karilatsi Vabaõhumuuseumi fondi kuuluvaid mööblieseimeid (kapid, kandle valmistamise laud jms).

T-2.3. Kõik museaalid digiteeritakse nõuetekohaselt ning tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Tegevuse täpsustus:

Kõikides muuseumides tegeletakse järjekindlalt museaalide fotografeerimise ja digitaliseerimisega.

Mõniste muuseumis on olnud esiplaanil museaalide pildistamise tingimuste parandamine. Osteti digipeegelkaamera ning värvikaart. Tööd raskendab esemete pildistamiseks sobiva fotoseina puudumine. 2024. aastal keskenduti ka digiteerimata museaalide kaardistamisele, nõuetele mittevastavate fotode eemaldamisele ja võimalusel nende jooksvale asendamisele.

Kultuurikojas digiteeriti ja lisati digihoidlasse 3 146 museaali faili.

Kreutzwaldi muuseumis on kogu tulme (166) digiteeritud ja tehtud avalikus MuIS süsteemis. Vastavalt võimalustele asendati nõuetele mittevastavaid fotosid.

T-2.4. Abikogu täiendamine esemete ja museaalide koopiatega programmides ja näitustel kasutamiseks

Tegevuse täpsustus:

Abikogusse vastuvõetud museaalide arv on võrreldes eelmise aastaga suurenenud. Kõige suurem muutus toimus Vana-Võrumaa Kultuurikoja osas, kus 2023. aastal täienes abikogu 2 ja 2024. aastal 34 museaali võrra.

Nii Karilatsi kui Mõniste muuseumis koguti või valmistati muuseumis kohapeal esemeid vastavalt programme temaatikale. Näiteks valmistati programmides kasutamiseks kõmpasid, trips-traps-trulli mäng ning täringumäng.

Kõikides muuseumides tegeldi jõudumööda ka abikogude korrastamisega.

T-2.5. Valmistatakse ette nelja muuseumi ühisnäitusi sh rändnäitusi.

Tegevuse täpsustus:

Ühisnäitusi pole korraldatud.

T-2.6. Koostöö tegemine haridusasutuste, teadlaste jt huvigruppidega

Tegevuse täpsustus:

Kutse- ja kõrgharidust andvate haridusasutuste puhul oli koostöö keskmes muuseumitöö tutvustamine ning praktikakohtade pakkumine.

Muuseumide tegevuse üheks väljundiks on olnud koostöö teadlaste, koduloo uurijate ja perekonnaloo uurijatega. Selles valdkonnas väärib äramärkimist järgmine:

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Vana-Võromaa Kultuurikoja poole pöördusid 155 korral konsultatsiooni saamiseks uurijad, kirjastused, ajakirjanikud, suguvõsaurijad, koduloo uurijad, tudengid, Muinsuskaitseameti ametnikud, kolleegid teistest muuseumitest ja sellele järgnes muuseumisisene info kogumine ning museaalide ja fotode kasutamiseks vormistati 74 kasutusakti.
- Koostöös Eesti Arheoloogide Liidu ja TÜ arheoloogiakogudega rändnäituse „AVE 2023“ga koos väljapanek Võromaa külakalmistute ja kirikaedade 2023 aasta arheoloogiliste uuringute leidudest (79 nr all leide);
- koostöö Tallinna Ülikooli arheoloogia teaduskogudega – deponeeringu ülevaatamine ja 2025. aastaks lisaks kokku lepitud püsinäitusele Võromaa tippheidude toomine 2025. aastal;
- Eesti Kirjandusmuuseumi teaduritega koostöö (Tõnno Jonuks), Tartu Ülikoolist (Aivar Kriiska, Mari Tõrv, Heiki Valk, Martin Malve) jne.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Päring Bernhard Kuusi foto kohta – Janno Kuus 06.02;
- Päring piltide kohta - Mõniste Päästekomando aastapäeva fotonäitus – Heli Torop 08.02;
- MF F 195:6/n digikujutise kasutamine koduloomi ja taluelu tutvustavat ekspositsiooni muuseumi Kolga talus. Eesti Vabaõhumuuseum 26.03;
- Artur Ammase lõõtsa ekspositsioon – Kätlin Hirs 23.04 – koostöö jätkub;
- Sirje Teder & Sirle Kingo praktika 6.05-10.05;
- Tallinna Ülikooli uurimus Sotsiaalne säilenõtkus Kagu-Eesti piirkonnas, Kai Pata Tallinna Ülikooli mitteformaalhariduse ja täiskasvanuhariduse kaasprofessor, 17. mai;
- Suitsusauna kultuuri uurijad Maltalt, Ms Diana Arutjunjan EU Projects Manager, Faculty of Media and Knowledge Sciences University of Malta 12.06;
- F 156:1/n digikujutise kasutamine kogumikus "Mõisa fenomen balti kultuuriloos. Uurimisväljade üleseid vaatenurki" Eesti Kunstiakadeemia 20.06;
- Kogus olevate tekstiilide tutvustamine Kopli ametikooli õpetaja Algi Karitsale 10.07;
- Jutluseraamatust digikujutise loomine Kurmo Konsa raamatu jaoks – kirjavahetus 21.06-14.07;

- Marju Kõivupuu, Risto Järv, Eesti Kirjandusmuuseum 7-8.08;
- Mari Nittim – seminaritöö kõlatehnikas esemetest 09.08;
- Margit Pensa kanepikurst 22.08 MF 675:1 E 221:1 – laboriproovi tulemusena selgus, et MF 675:1 E 221:1 puhul on siiski tegemist linakurstiga;
- Päring mehkade ning Mehkamaa kohta – Tapio Mäkeläinen 29.11;
- Päring Saru rahvamaja kohta – Rena Arhipov 03.12.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- Tartu Erakool
- Üliõpilase teadustöö toetamine, materjalide kättesaadavaks tegemine
- Tallinna Võru Seltsi näitetrupp „Tungõl“
- Eesti Kirjanike Muuseumide Ühing;
- Võrumaa Keskraamatukogu,
- Eesti Kirjandusmuuseum;
- Võru Linnavalitsus,
- Võrumaa Arenduskeskus;
- Puuetega Inimeste Koda,
- Võru Pensionäride Päevakeskus

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Koostöös Karilatsi Küla Seltsiga on tehtud muuseumis heakorratöid ja viidud läbi küttepuude riidastamise talgupäev. Vastutasuks on külaseltsi abistatud pidude korraldamisel rahvamajas, kaasatud/kutsutud muuseumis toimunud tasuta üritustele (Põlvamaa Memme-taadi peo kontsert, etenduse Rongirüüv proovietendus jms).
- Muuseumi ala ja sellel asuvaid ajaloolisi hooneid kasutati aktiivselt erinevate projektide läbiviimiseks. 2024. aasta jooksul viidi muuseumis läbi järgmisi tegevusi ja projekte:
 - Alle – Saija teatritalu «Tõe ja õiguse» viienda osa ainetel valminud suvelavastusest «Armastus ja sunnitöö» tehtud mängufilmi esitlus väiksele ringile Karilatsi rahvamajas (veebruar 2024);
 - Vastse – Kuuste õpilaste filmiprojekt;
 - Ansambli Põhja Konn muusikavideo filmimine rehetares;
 - Filmiprojekti „Hõbevalge“ traileri filmimine rehetares (režissöör Martti Helde);
 - Lühimängufilmi „Leivalaul“ filmivõtted magasiadas ja selle lähiümbruses septembris (produtsent Kalev Smidt);
 - Tartu 24 raames kanepi kasvatamise ja töötlemise etapiviisiline filmimine;
 - Roheliste rattaretkest osavõtjate võõrustamine;
 - Muuseumi territooriumil toimus Põlvamaa ökofestival „Rohelisem elu“.

E-3. Haridustegevus on sisukas ja mitmekülgne.

T-3.1. Luuakse või kinnistatakse koostöösuhed kõikide Vana-Võromaa omavalitsuste ja lasteaedade, koolide ja huvikoolidega.

Tegevuse täpsustust vaata punktist T-1.2. Võimalike koostööpartneritega koostöö sõlmimine ja hoidmine.

T-3.2 Lastele ja noortele ja täiskasvanutele pakutakse elamuslikke sisukaid näitusi, praktilisi tegevusi, üritusi ja programme nii muuseumis, veebis kui koostööpartnerite juures

Tabel 3. 2024. aastal loodud ajutised näitused ja väljapanekud

	Karilatsi VM	Mõniste TM	Vana-Võromaa Kultuurikoda	Kreutzwaldi MM	Kokku
Ajutised näitused ja püsiekspositsiooni täiendamised	1	1	1	1	4
Temaatilisi väljapanekuid (väiksemahulised)	6	6	3	4	19
Virtuaalnäitusi	1	1	0	2	4
Näitusi väljaspool muuseumi	2	0	3	0	5
Sissetoodud rändnäitusi	1	2	3	0	6
Galeriinäitused (Kultuurikoda)	x	x	7	x	7
Kokku	11	10	17	7	45

Ajutised näitused ja püsiekspositsiooni täiendamised:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Muuseumi peahoone näituseruumis oli 1. mai – 31. detsember avatud hooajanäitus „Pesu või mõsu“;
- Muuseumi püsiekspositsioon paikneb 8 hoones. 2024. aasta jooksul uuendati ja täiendati Punaku talu sepikojas asuvat püsiekspositsiooni.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Mesinduse ajalugu + teemakohane puidust mängusein.

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Eesti Arheoloogide Liit rändnäitusele Eesti arheoloogilised välitööd 2023 esemeleidudest koostatud lisa Võrumaa 2023. aasta olulisemad leiud.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- „Muuseumimaastikud ja nende kujundajad“

Temaatilised väljapanekud:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Näitus „Kardinad“ 1. jaanuar-1. aprill käsitööaiaas;
- „Seemnest lilleks“, perekond Seeme käsitööde näitus, 2. aprillist alates käsitööaiaas;
- Saverna kooli õpilastööde näitus tuuleveskis;
- Karilatsi Vabaõhumuuseum 45- arhiividokumentide väljapanek rahvamajas.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Aisakellad ja kellukesed;
- „Wõi mis ti olti nii piinü“, naiste peakatete väljapanek;
- Uma Pido lastejoonistuste väljapanek;
- Koidu Lainee valmistatud nukkude väljapanek;
- Hargla kirikinnaste väljapanek;
- Lauluraamatute väljapanek.

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Jalanõude väljapanek muuseumi raamatukogu klaasvitriinis;
- Muuseumiöö näitus trepil ja raamatukogu klaasvitriinis (fotod, nukud);
- Jõuluehted raamatukogu klaasvitriinis.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- „Tunne eesti kirjanikke“;
- „Eesti rahva ennemuistsed jutud“;
- „Teiste rahvaste eeposed“;
- „Tänapostkaardid Kreutzwaldile“

Virtuaal- ehk diginäitused:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Karilatsi Vabaõhumuuseum 45.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Wõi mis ti olti nii piinü.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- Fr. R. Kreutzwald 220“;
- „Meeleolukaid hetki muuseumis“ III osa (Kontserte ja esinemisi)

Näitused väljaspool muuseumi

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Ahja Raamatukogus näitus „Kaalud ja mõõdud“;
- Põlva Keskraamatukogus näitus „Koolitarbed läbi aegade“:

Vana-Võromaa Kultuurikoda

Väljapanekud Võrumaa Keskraamatukogus:

- Kevad käes- loodusesse, kalale;
- Võru ja tema raamatukogu:
- Võru linn 240 ja Võrumaa Keskraamatukogu 115 – raamatute ja esemete näitus III korruse lugemisruumis. Eksponeaadid Võrumaa Muuseumist;
- Sügis käes.
- Mängime malet – aga mitte ainult – raamatute, lauamängude ja esemete näitus. Malenurk. Eksponeaadid Võrumaa Muuseumist.

Muuseumis eksponeeritud rändnäitused

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Eesti Loodusmuuseumi rändnäitus „Supervõimekas nahkhiir“.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Eesti Loodusmuuseumi rändnäitus „Supervõimekas nahkhiir“.
- Võru Instituudi näitus „Lövvämi tii Umalõ Pidlõ“.

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Rumeenia saatkonna näitus;
- Saaremaa Muuseumi näitus „Elu piimanõus“;
- Eesti Arheoloogide Liidu näitus „Eesti arheoloogilised välitööd 2023“.

Vana-Võromaa Kultuurikoja galerii

- 15.12.23 – 28.01.24 Eesti Noorte Kaasaegse Kunsti Liit ülevaatenäitus;
- 02.02-29.03 Läti Käsitöö Liidu aastanäitus, kuraator Linda Rubena;
- 04.04-19.05 Maalikunstnike näitus „Meestelt naistele“, kuraator Mauri Gross, kunstnikud: Gross, Laurentsius, Piho, Sein, Toomik, A. Künnapu, V. Künnapu, Koort, Saag, Kruusamägi, Kuusing;
- 24.05-07.07 Evi Tihemets isiknäitus, kuraator Jana Huul;
- 12.07-25.08 Aimur Takk isiknäitus;
- 30.08-13.10 Ahti Seppet isiknäitus;
- 18.10-01.12 Tuba kolme uksega. M. Kelpman, R. Keiv, T.Veenre;
- 6.12.24-02.02.25 Klaasikunstnike ühisnäitus, kuraator Kati Kerstna.

Tabel 4. Haridusprogrammid, muuseumitunnid, giidituurid

	Karilatsi VM	Mõniste TM	Vana-Võromaa Kultuurikoda	Kreutzwaldi MM
Haridusprogrammid lastele (arv/mitu korda tellitud)	16/86	15/34	26/172	15/56
Haridusprogrammid täiskasvanutele (arv/mitu korda tellitud)	4	3	1/4	8/22
Giidituurid gruppidele (mitu korda tellitud/osalejaid kokku)	17/319	26/428	14/389	36/766
Läbiviidud väljasõiduprogrammid (koolid, lasteaiad, üritused jms)	8	7	0	0
Temaatilised üritused (esitlused, kontserdid, teemapäevad jms)	24	ca 10	5	37

2024. aasta jooksul väljatöötatud uued programmid

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Muuseum kohvris uued tunnid („Viljaterast leivani“, „Isadepäev“, „Mardid-kadrid“)
- Kevadise koolivaheaja tegevuspäev
- Hingedeaeg täiskasvanutele
- Suvise laagripäeva otsimismäng+koolitund
- Jõuluprogramm

Mõniste Talurahvamuuseum

- Linda, linda mehiläne.
- Hingedekuu.
- Ravitsemisviisid läbi aegade.
- Jõuluprogramm

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Jäljed lumel.
- Kuidas valgus tuppa sai?
- Eesti on mu kodu.

- Jalanõud läbi aegade.
- Kuidas vanasti reisisi?
- Mets ja puu maainimese elus.
- Eestlaste toit ja toidunõud.
- Töökad mesilased.
- Erinevate maade jõulumängud.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- Kreutzwaldi tõlketegevus ja tema loomingu tõlked.
- Sünnipäeva tähistamine. Meelespeamärgmiku valmistamine.
- Raamatu osa eesti kodudes. Raamatute parandamine.

Väljasõiduprogrammid:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Suur pesupäev;
- Vana aja mängude töötuba;
- Meisterdamis-mänguprogramm Jakob Hurda sünniaastapäeva üritusel.

Mõniste Talurahvamuuseum

- Võru Folkloorifestival (pärimustegevused);
- UMA Üülaat (pärimustegevused);
- Kangsti Külaselts kodukandipäevad (pärimustegevused);
- Meistrite Päev Antslas (mi uma savvusann).
- Mardi- ja kadrikombed (Rõuge Kooli õpilastele rahvamajas)

Teemapäevad muuseumis (omaüritused):

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Kaks perepäeva
- Ühepäevased laagrid koolivaheaegadel
- Meisterdamised
- Võro keele laager

Mõniste Talurahvamuuseum

- Kiviaeg;
- Taluelu;
- Jüripäev.

Kontserdid:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- Memme-taadi peo Põlvamaa kontsert-peaproov;

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

Muuseumi alal toimusid Võru Pärimustantsu Festivali Kirivüs ja lastefestivali ajal erinevad kontserdid, etendused ja töötoad:

- Ansambel Lonitseera - (folkloorifestival);
- Võistumängimine Teppo tüüpi lõõtspillidel - (folkloorifestival);
- Ansambel „Uurikad“ - (folkloorifestival);
- Ansambel „Naised köögis“ - (folkloorifestival);

- Kontsert „Lõõtsasnoobid“ - (folkloorifestival);
- Jaan Pehki kontsert - (folkloorifestival);
- LOLALA lastelaulude kontsert „Mina ise“ (2 korda) - (lastefestival);
- Rändteatri Vaba Vanker etendus „Suvesõber“ - (folkloorifestival);
- Pärimustantsude ja mängude õpituba lastele - (folkloorifestival);
- Tantsuline mängutund muuseumi aias. Tsõõrimängud - (lastefestival);
- Piip ja Tuut Teater. Etendus „Piip ja Tuut kontserdil“ - (lastefestival);
- Setokeelne teater Veerna Vorkats „Sa tuud lku tiit? - (lastefestival);
- Piip ja Tuut Teater. Etendus „Loomad“ - (lastefestival);
- Võrukeelne jututund „Ute iks soe är pett“ (jutuvestja Silvi Jansons) - (lastefestival, Papa Kreutzwaldi Õueteater);
- Rokkmuusikal noortele „Kevade – siin ja praegu“ - (Võru Kesklinna Kooli õpilased) - (lastefestival).

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Leelotsõõri kontsert

Esitlused:

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- Nele Reimann-Otsaru „Vanaimä pääsokõsõ“ - (muuseumi korraldatud)
- Lauri Sommeri „Ilmaveere jutud II“ - (muuseumi korraldatud)
- Silvi Jansons „Võru linnaruumi lood“ - (koostöö Papa Kreutzwaldi Õueteatriga)
- „Muusikaline vestlus spordiarst doktor Gunnar Männikuga“ - (koostöö Võrumaa Keskraamatukoguga)

Vana-Võromaa Kultuurikoda

Postkaardikomplekt „Võru vanadel postkaartidel“ esitlus Võru Linna päevade ajal.

Muud üritused:

Karilatsi Vabaõhumuuseum

- „Rongirüüv“ Miksteatri etendused (12 X juunis ja juulis);

Mõniste Talurahvamuseum

- Külajutu päevad seenioritele;
- Rõuge Rahvamajas kadri- ja mardipäev;
- Karula naisseltsi ja Mõniste kohalike eakatega koostöö arutelu;
- Muuseumiöö “Öös on vabadust”;
- Hargla ja Rõuge kooli Mõniste õpikohaga võru keele nädala üritus;
- uudishimu päev;
- lina- ja kanepikülvamine kevadel ja sügisel kitkumine;
- roigasaia tegemine Mõniste kooli lastega;
- Rõuge valla sünnipäevast osavõtt- suitsusaun programmiga;
- 2 võru keele laagrit;
- osalemine Muuseumipoe meistriklassis kogemust jagades,
- osalemine projektis „Lapsed ja omakultuur“;
- Võrumaa ja Setomaa koolide infopäev;
- Mõniste päästekomando juubeliüritus;

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

- „X üleriigiline Koidula etluskonkurss“ - (muuseumi korraldatud)
- Muuseumiöö „Öös on vabadust“ - (muuseumi korraldatud)
- Tarmo Tagametsa etendus „Uni nihutab piire“, (2 korda)
- Etendus „Kalõvipuja tii Kreutzwaldini“ - (koostöö Tallinna Võro Seltsi näitetrupiga „Tungõl“)
- Eakama rahva teatripiknik-suvepäev (piknik + Viljandi laste- ja noorteteatri Reky etendus „ Siis, kui leib magusaks muutub“) - (koostöö Võru Pensionäride Päevakeskusega)
- Koolivaheaegade muinasjututunnid (3 korda) – (muuseumi korraldatud)

Vana-Võromaa Kultuurikoda

- Mirja Otsa ettekanded 5.04 Navi külaseltsis Navi kandi pidudest ja nende korraldamisest;
- 6.10.24 Võru linna kogukonnakeskus? Kus, miks, millal ja kellele? Võru Kandles Võromaa eakate V Festivalil ja
- 2.12.24 Jüri 42 huvitav ajalugu Võru Pensionäride Päevakeskuses,
- osalemine evalveerimisel ja selle ettevalmistamisel, osalemine Muinsuskaitseameti arheoloogia ekspertnõukogus.
- Jana Huul osales Eesti Kultuurkapitali Kujutav- ja rakenduskunsti nõukogus.

T-3.3. Viiakse läbi küsitlused laste ja noorte, täiskasvanute ning haridusasutuste huvide väljaselgitamiseks.

Tegevuse täpsustus:

Küsitlusi on tehtud jooksvalt.

T-3.4. Praktikavõimaluste pakkumine kutseharidusasutuste ja kõrgkoolide õppuritele.

Tegevuse täpsustus:

Muuseumides on võimalik teha giidi, konservaatori, arhivaari ja raamatukogutöötaja praktikat. Täpsem info on nähtav Võro Instituudi kodulehel <https://wi.ee/wp-content/uploads/2023/11/Praktikavõimalus-muuseumis.pdf>.

- Mõniste muuseumis sooritas praktika 2 Räpina Aianduskooli õpilast.
- Vana-Võromaa Kultuurikojakoostöö Räpina Aianduskooliga tekstiilikogu uurimis- ja joonistamispraktika raames, praktikal 23 tudengit ja 2 õpetajat.

T-3.5. Tegevuste kavandamise ja läbiviimisesse kaasatakse kogukond, seltsid, noorteorganisatsioonid jt kohalikud partnerid.

Vaata täpsemalt punktidest T-1.2 ja T-2.6

T-3.6. Koolituste (pärandoskuste töötoad jms) korraldamine huvirühmadele

Tegevuse täpsustus:

Mõniste muuseumis toimus pärandoskuste päev, mille käigus jagati vakkide töökorda sättimise ja ketramisega seonduvaid oskusi. Samuti toimusid muuseumis igakuised külajutu päevad senioritele.

Karilatsi muuseumi pärandoskuste programm kuulus Tartu 24 põhiprogrammi. Selle käigus viidi läbi kolmel korral (kevadel, suvel ja sügisel) taimetarkuste töötoad, ühel korral puulusikate valmistamise töötuba ning tutvustati kiukanepi kasvatamist ja töötlemist.

Veel toimusid muuseumis suitsusauna õppepäev ja niidupäev, kus huvilised said kätt proovida vikatiga heina niitmisel. Seondult hooajanäitusega „Pesu või mõsu“ tutvustati möödunud aegadel kasutatud erinevaid pesupesemise võimalusi ja võtteid (lipe valmistamine ja kasutamine; villa pesemine jms).

Mõlemas vabaõhumuuseumis on viidud läbi suitsusauna kombestikku tutvustavaid programme ja üritusi.

Kreutzwaldi muuseumis toimusid köitetööde õpitoad ja raamatute köitmine.

T-3.7. Pakutakse koolidele abi õpilaste loovtööde ja uurimuslike tööde korraldamisel.

Tegevuse täpsustus:

Õpilasi on juhendatud vastavalt õpilaste soovidele. Kreutzwaldi muuseumi poolt korraldati nii loovtööde võistlus ning kui koostöös Võru Kreutzwaldi Kooliga raamatusoovituse kirjutamise võistlus ning ruutkoodimäng Kreutzwaldi muinasjuttudega.

T-3.8. Tagasiside kogumine veebis ja kohapeal.

Tegevuse täpsustus:

Kõikides muuseumides viidi läbi hooajaline (mai-september) külastusuuring, mis paraku ei toonud objektiivseid ja võrreldavaid tulemusi.

E-4. Välja on arendatud uued suunad.

T-4.1. Taluelu aktiivsem tutvustamine koostöös lepinguliste koostööpartneritega.

Tegevuse täpsustus:

Nii Karilatsi kui Mõniste muuseumid on aktiivselt panustanud taluelu tutvustamisse, millesse on olnud kaastatud ümbruskonna talunikud, mesinikud jt. Lepingulisi partnereid pole.

T-4.2. Mõniste muuseumis tutvustatakse mesindust.

Tegevuse täpsustus:

- Näitus „Eesti mesinduse ajalugu“ - muinasajast alguse saav ajatelg tutvustab mesinduse arengut Eesti aladel läbi eri ajastute kuni Nõukogude aja lõpuni.
- Teaduslikele materjalidele tuginev magnetmäng- sobib a) ilma eriteadmisi omava inimese juhendamisetä s.t. perekülastajatele, samas pakkudes uusi teadmisi ka varasemalt mesindusega kokku puutunud täiskasvanutele b) kasutamiseks muuseumitundides ja väljasõiduprogrammides.
- On koostatud mesinduse teemaline muuseumitund „Linda, linda mehilane!“ ja mesinduse teemaline väljasõiduprogramm. Mõlemas kasutuses näitus ja magnetmäng.

T-4.4. Karilatsi muuseumi väliala elavdamine.

Tegevuse täpsustus:

- Muuseumiterritooriumi poolitavale Piigaste ojale ehitati kaks uut silda;
- Muuseumide kiirendi rahastusel rajati kiige- ehk tsõõriplats;

- Muuseumi õuealale hangiti ja paigaldati 6 uut istepinki;
- Parandati maantee ääres asuv roigasaed ja vahetati välja aiaposte;
- Aeganõudvaks käsitsitööks oli Põlva rajooni maketi hooldamine (rohimine, riisumine, siltide paigaldamine ja talveks eemaldamine ning nende värskendamine);
- Pidevalt koristati ja hooldati muuseumi alal paiknevaid ajaloolisi hooneid ja nendes asuvaid eksponaate;
- Korrapäraselt hooldati muuseumi 5 hektarilist maa-ala, niideti muru ning koristati lehti;
- Hangiti küttepuid, mis külaseltsi abiga riidastati.

Kõik korrastus- ja hooldustööd, va puude riidastamine, tehti muuseumitöötajate endi poolt.

T-4.5. Karilatsi muuseumis pärimuspulmade korraldamine.

Tegevuse täpsustus:

Kodulehel teavitatakse Vana- Võromaa pärimuspulma korraldamise võimalustest.

T-4.6. Kultuurikojas erinevate ajastute rõivaste rekonstruktsioonide esitlemine.

Tegevuse täpsustus:

Teemaga pole veel tegeldud.

T-4.7. Kultuurikojas nõukogudeaegse väljapaneku koostamine koostöös teiste muuseumidega.

Tegevuse täpsustus:

Nõukogude aja väljapaneku koostamise raames on toimunud 3 arutelukoosolekut, kus on kaalutud erinevaid ideid ja nende lahendusi.

T-4.8. Kreutzwaldi muuseumi aia plaani koostamine ja aia väljaarendamine.

Tegevuse täpsustus:

Teemaga tegeletakse.

E-5. Organisatsioon on ühtne ja tegus.

T-5.1. Uue kodulehe loomine nelja muuseumi koostöös.

Tegevuse täpsustus:

Muuseumiosakond esitas muuseumide kiirendi 2024. aasta taotlusvooru projekti „Vana-Võromaa Muuseumide ühine koduleht – kultuuripärandi kättesaadavuse edendamine“, millele saadi rahastus taotluses esitatud summas. Tööd uue kodulehe loomiseks algasid 2025. aasta alguses.

T-5.2. Korraldatakse ühisüritusi, millest on kõikidel töötajatel võimalik osa võtta.

Tegevuse täpsustus:

Muuseumiosakonna eestvedamisel käsimine 2024. aasta veebruaris Põlvamaal, Rasina külas tutvumas Aare Veetsmanni loodud jahindusala kodumuuseumiga ning istusime seejärel ühises kohvilauas Rasina Külaseltsi hoones. Sama aasta sügisel külastasime Valga Muuseumit ning tutvusime Hargla kandi kodulooliste paikade ja looduslike vaatamisväärsustega. Mõlemal puhul olid lisaks muuseumide töötajatele kaasatud ka Võru Instituudi teised töötajad.

Mõniste muuseumi juhi Airi eestvedamisel külastasime sügise hakul üheskoos Ülenurmel asuvat maaelumuuseumit ning selle lähistel asuvat talu. Reisi eesmärgiks oli teabe saamine mesindusega seonduva teabe hankimine.

Sõprus- ja koostöösuhted on loodud Setomaa muuseumidega. Detsembris toimus Vana-Võromaa Muuseumide ja Setomaa Muuseumide ühine reis, kus külastati Eesti Maanteemuuseumi, Tartu Linnamuuseumi ja Maaelumuuseumi ning külastati nende ühisnäitust „Peedist pesumasin“. Reisi käigus hangiti kogemusi võimalike ühisnäituste loomiseks Setomaa Muuseumidega ning arutati teisigi võimalikke koostöökohti.

T-5.3. Korraldatakse ühiseid temaatilisi koosolekuid.

Tegevuse täpsustus:

Aasta jooksul toimusid igakuiselt kõikide nelja muuseumi töötajate kokkusaamised nii Võru Instituudi ruumides kui Vana-Võromaa Kultuurikojas. Eesmärk oli tuua erinevate muuseumide töötajad ühise laua taha nii kogemusi jagama, oma muuseumi tegemistest rääkima kui lihtsalt omavahel vabas vormis vestlema. Paraku ei täitnud sellised kokkusaamised oma eesmärki ning alates septembrist läksime üle igakuistele temaatilistele kokkusaamistele. Nii kogunesid alates septembrist oma valdkonda puudutavaid teemasid arutama ühel korral muuseumipedagoogid, teisel koguhoidjad jne. Selline töövorm näib ennast paremini õigustavat.

T-5.4. Korraldatakse töövarjupäevi oma ja teistes organisatsioonides.

Tegevuse täpsustus:

Töövarjupäevi pole toimunud.

T-5.5. Koostatakse artiklid Vana-Võromaa muuseumide tegevuse kajastamiseks WI toimetiste sarjas.

Tegevuse täpsustus:

Wi toimetiste sarjas pole Vana-Võromaa Muuseumide tegevust kajastavaid artikleid avaldatud.

T-5.6. Laiendatakse Vana-Võromaa muuseumide uudiskirja lugejaskonda.

Tegevuse täpsustus:

Vana-Võromaa Muuseumide uudiskiri on ilmunud igakuiselt. 2024. aasta jooksul lisandus 20 uut lugejat. Lugejate koguarv on 133.

T-5.7. Koolitustel, konverentsidel, seminaridel jms osalemine

Tabel 5. Koolitustel, konverentsidel, seminaridel jne osalemine ²

	Karilatsi VM	Mõniste TM	Vana-Võromaa Kultuurikoda	Kreutzwaldi MM
juhataja	5	15		8
arendusjuht	10	-	-	-

² Detailne info koolitustel, konverentsidel, seminaridel jms osalemise kohta leitav Võro Instituudis olevates muuseumide aruannetes.

Koguhoidja/peavarahoidja	16	2	20/20	13
Pedagoog/tegevusjuht	11	9	0	3
galerist	-	-	0	-
Majandusspetsialist	0	1	-	-
Kokku	39	27	20	24

Aruande koostas:

Kersti Liloson

Võru Instituut

Muuseumiosakonna juhataja

Lisa 1

Vana-Võromaa Kultuurikoda

Näituste ja muuseumi peamine turundamine kodulehel, FB, Instagramm, plakatid linnaruumis, uudiskirjas, Võru Linna Lehes, Võrumaa Teataja „Mis toimub“ rubriigis, Sirbis, ERR-is, Lõuna-Eesti Postimehes.

- Ots, M. 2024. Väärt koht elamiseks. Arheoloogilistest leidudest Võru linna alal ja selle lähiümbruses. Janika Kronberg, Silvi Jansons, Kaile Kabun (Toim.). Võru linnaruumi lood. (11–19). Võru: Papa Kreutzwaldi Õueteater. Class: 3.2. Type: kogumikuartikkel
- Postkaardikomplekt „Võru linn vanadel postkaartidel“. Koostaja Mirja Ots.
- Võrru jõuab Saaremaa Muuseumi rändnäitus „Elu piinanõus“ Võru Linna Leht oktoober 2024, 12.
- Vana-Võromaa Kultuurikoja galerii esitleb valikut Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseumi (ETDM) näituseprogrammist. Võru Linna Leht oktoober 2024, 12.
- Huul, J. Näitusetuur kuraatoriga! Võru Linna Leht november 2024, 15.
- Näitused Vana-Võromaa Kultuurikojas. Rändnäitus „Arheoloogilised välitööd Eestis 2023“.
- Valgusele pühendatud näitus „Videvikutsoonis“. Võru Linna Leht detsember 2024, 15.
- Huul, J. 2024. Võru kunstiilmast 2000-2022. Janika Kronberg, Silvi Jansons, Kaile Kabun (Toim.). Võru linnaruumi lood. (11–19). Võru: Papa Kreutzwaldi Õueteater. Class: 3.2. Type: kogumikuartikkel
- **02.02.- 29.03 Läti Käsitöö Liidu aastanäitus „Meie“, kuraator Linda Rubena**

Sirp: <https://www.sirp.ee/s3-pressiteated/lati-rahvusliku-kasitoo-naitus-meie-vana-voromaa-kultuurikojas/>

ERR: <https://www.err.ee/1609242957/vorumaal-avati-latis-ulimenukaks-osutunud-kasitoonaitus>

Lõuna-Eesti Postimees (hiljem L-E P): <https://lounapostimees.postimees.ee/7953536/videolugu-lati-kasitookunsti-pillerkaar-toodi-eestlastele-imestada>

• **04.04- 19.05 Maalikunstnike näitus „Meestelt naistele“, kuraator Mauri Gross**
Näitusel osalevad kunstnikud: Gross, Laurentsius, Piho, Sein, Toomik, A. Künnapu, V. Künnapu, Koort, Saag, Kruusamägi, Kuusing jne.

L-E P: <https://lounapostimees.postimees.ee/term/747446/meestelt-naistele>

- **24.05- 14.07 Evi Tihemets isikunäitus „Jalutuskäik iseendaga“, kuraator Jana Huul**

ERR: <https://kultuur.err.ee/1609354887/vorumaal-avati-evi-tihemetsa-isikunaitus-jalutuskai-iseendaga>

L-E P: <https://lounapostimees.postimees.ee/8028215/videolugu-jalutuskai-daamiga-naitusesaalis-enne-tehisaru-saabumist>

- **30.08- 13.10 Ahti Seppet isikunäitus „Taevas ja maa“ maal, ehe, skulptuur**

L-E P: <https://lounapostimees.postimees.ee/8089116/videolugu-vorus-kajab-lavrovi-karje-ule-kuntud-pollu-ja-tarkava-orase>

• **18.10- 01.12 Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseumi näitus „Tuba kolme uksega“**
Mare Kelpman, Raili Keiv, Tanel Veenre, kuraator Ketli Tiitsar

L-E P: <https://lounapostimees.postimees.ee/7082942/videolugu-vorus-on-naitusel-vaadata-eesi-disaini-koorekiht/comments>

ERR: <https://kultuur.err.ee/1609498520/tanel-veenre-maskinaitus-sinihabe-joudis-vana-voromaa-kultuurikotta>

- **17.10.2024-31.05.2025 Saaremaa muuseumi rändnäitus „Elu piinanõus“**

Võru Linna Leht oktoober 2024 <https://digileht.vorumaateataja.ee/arhiiv/voru-linna-leht/2057-voru-linna-leht-oktoober-2024>

- **5.12.24-12.01.2025 Eesti Arheoloogide Liidu rändnäitus „Arheoloogilised välitööd Eestis 2023“**

VLL: <https://digileht.vorumaateataja.ee/arhiiv/voru-linna-leht/2092-voru-linna-leht-detsember-2025>

- **6.12.24- 02.02.25 Klaasikunstnike ühisenäitus, kuraator Kati Kerstna**
Näituse osalevad Kati Kerstna, Sofia Arshas, Kairi Orgusaar

L-E P: <https://lounapostimees.postimees.ee/8151022/videolugu-hiigelmehilase-pilgu-all-ohtusele-lupsile-klaasikunstnikud-viivad-vorus-videvikutsooni>

ERR: <https://kultuur.err.ee/1609546351/vana-voromaa-kultuurikojas-avanes-klaasikunstnike-uhisnaitus-videvikutsoonis>

VLL: <https://digileht.vorumaateataja.ee/arhiiv/voru-linna-leht/2071-voru-linna-leht-november-2024>

VLL: <https://digileht.vorumaateataja.ee/arhiiv/voru-linna-leht/2092-voru-linna-leht-detsember-2025>

Mõniste Talurahvamuseum

Mehkamaa Leht:

Jaauuar, tunnustuspreemiad
<https://drive.google.com/file/d/1mOf6EpoR20EJRDzcmfNOX0zqEBSzwFTp/view?usp=sharing>
[ng](#)

Veebruar, Muuseumitunnid veebuaris
<https://drive.google.com/file/d/1m7ejLYy081dgHNfHr5LRys-4BhE8W6rx/view?usp=sharing>

Aprill, Vähetatvustatud Hargla kirikindad kapist välja ja külajutu plakat
<https://drive.google.com/file/d/1wob-xbJQyAg7wuk8MnbJgB1J4grGmqGG/view?usp=drivesdk>

Mai, muuseumiöö plakat, leht pdf-ina

August, Mõniste ja Varstu noorkotkaste- ja kodutütarde metsalaagris oli mesinduse mäng
https://drive.google.com/file/d/17TMSwEpJL_k73EEOGua-yWB8SCOgsAGh/view?usp=sharing

September, Külajutu kolmapäev plakat ja Mõniste-Islandi projekt käis muuseumis
<https://drive.google.com/file/d/1Yy568JICg4Z31SlcQQQMWh13CWw6Nfu4/view?usp=sharing>

Uma Leht:

Umakeelidse latsilaagri omma osaliidsi siän hinnan.

<https://umaleht.ee/article/umakeelidse-latsilaagri-omma-osaliidsi-sian-hinnan/>

Vabariigi sünnipäiv Mehkamaal. <https://umaleht.ee/article/illus-roomus-ja-lammi-kindakirjaline-vabariigi-sunnipaiv-mehkamaal/>

Postimees Nädal 22. VI lk 30-31 (2)- lugu olemas pdf-ina

Tsenter <https://tsenter.ee/uudised/moniste-talurahvamuuseumi-mang-opetab/>

Karula Naisselts <https://karulanaisselts.wordpress.com/2024/11/30/tondijutud-moniste-naistega/>

Võrumaa Teataja https://www.vorumaateataja.ee/koik-uudised/elu-ja-kultuur/33811-uudishimu-paev-meelitas-ajaloosobrad-monistesse?fbclid=IwY2xjawH0eahleHRuA2FlbQIxMAABHZBWc274JR7BChUKw5vRW_OidR5wbIXFkVlbYWzRAZKSpTBLiT9z8URqjwQ_aem_3AiSrCX7RA7_o17fK-mE5g

AK uudised Uudishimu päev <https://kultuur.err.ee/1609523395/muuseumid-naitavad-kulastajatele-hoidlates-olevaid-rariteete>

Visit Estonia turismiprofi leht: [Muuseumid rakendasid arenguprogrammist saadud teadmised kohe töösse | Puhka Eestis](#)

Soome, kontakt Tapio Mäkeläinen, Mehkamaa osa Vana-Võrumaa artiklis, mis pole veel ilmunud sarjast <https://www.ugri.net/kulttuurit/itamerensuomalaiset/pienia-itamerensuomalaisia/vorolaiset-ja-vana-voromaa/>